

W e h n e r T i b o r

Az első

/ Az I. Felvidéki Szépművészeti Biennálé

Ha valamely esemény „első” megjelölést kap, s különösen, ha ezt a nagyon komoly római I-es számmal jelzik, akkor vélhetően nagyszabású, hosszabb távra szóló elképzelések megvalósításának nyitányát üdvözölhetjük. Az I. Felvidéki Szépművészeti Biennálé-címválasztásban a biennálé-megnevezés a legegységesebb fogalom: azt jelöli, hogy ez egy szabályos időközönként, kétévenként vissza-visszatérően megrendezésre kerülő, újra meg újra ismétlődő esemény. (...)

Áttekintve a műtárgyjegyzék szereplőinek névsorát és a művészek lakóhelyét, illetve alkotói színterét, akkor egy szempillantás alatt konkretizálhatjuk, hogy ez nem a felvidéki illetékességű alkotók seregszemléje, hanem egy, a magyar határon túl, a Duna túlsó partján, tehát a Felvidéken, a Felvidéki Magyar Szépművészeti Egyesület által rendezett,

a tágas közép-európai tájegységekről összesereglett művészek kiállítása. Ez a tárlat csehországi – prágai, brnoi –, erdélyi – temesvári, kolozsvári, székelyudvarhelyi, nagyváradi –, kárpátaljai – ungvári, beregszászi, nagydobronyi, munkácsi –, magyarországi – nyergesújfalui, budapesti, szolnoki, szőnyi, győri, bajóti, komáromi, tatai, tárnoki, újrónafői, csobánkai, csornai, győrzámolyi –, vajdasági – újvidéki, törökkanizsai, zentai, szabadkai, horgosi, topolyai – és szlovákiai (illetve felvidéki) – rima-szombati, érsekújvári, párkányi, rév-komáromi, szentmihályfai, kassai, nagymegyeri, kislaludi, szőgyéni, somorjai, galántai, őrsi, dunaszerdahelyi – művészek csoportos, közös fellépése előtt nyitja meg a bemutatkozás, a közelmúlt éveiben született műveik bemutatásának lehetőségét. És mindezekon túl van még egy fontos tényező: a tárlat, a biennálé

Kovács Csongó Anikó grafikusművésznék Litomericzky Nándor adja át a Felvidéki Magyar Szépművészeti Egyesület díját.

Dr. Varga András Tata Város Különdíját adja át Matyus Dóra grafikusművésznék.

kiállítási felhívásában megjelölt tematika, amelyet az elmozdulás-szó, illetve fogalom jelöl. (Mert a szervezők és a rendezők belátni kényszerültek, hogy kell valamilyen közös nevező, valamilyen egységsítő szempont, hogy a tárlat ne váljon teljesen partalanná és ezáltal megfoghatatlanná, arctalanná.) A hangsúly – feltételezhető – az „el” igekötő jelenlétén van: vagyis nem csak az egyszerű, általános szinten értelmezett mozgás jelenségének tükrözése a művészeti cél, hanem a valamtól való elrugaszkodás, elszakadás, a korábbi pozíciótól való eltávolodás, a valami más megközelítésének kifejezése. *„A szervezők olyan művek létrehozását várják a művészekől, amelyben egyrészt az ember fizikai munkája által mozgásban tartott járművek egyúttal a szabadság, az útkeresés szimbólumai, másrészt azok objektív ábrázolásán túl az ahhoz kapcsolható fogalmakat, élethelyzeteket és jelenségeket járják körül, többek között: mozgás-, haladás-, úton lenni-, egyensúly-, dinamika-, szabadság- társadalmi jelenségek, közösségi és egyéni élmények, stb.”* És így – különös figyelemmel az ember fizikai erő kifejtése által mozgásban tartott járművekre – máris megokoltnak minősíthetjük a gyakran visszatérő biciklis (bringás) képeket és plasztikákat (jóllehet itt is kizáró tényező lehet az egyre szélesebb körben elterjedő elektromos canga-megjelenítés.)

A kiállítók mezőnyét vizsgálva a széleskörű földrajzi-topográfiai determinánsokon túl az is regisztrálható, hogy a biennálé szereplői különböző alkotói generációk képviselői: amiként a nagy öregek, a több évtizedes munkássággal a hátuk mögött napjainkban is dolgozó mesterek, a szorgos középgeneráció és a lelkes legfiatalabb nemzedék alkotóművészei is jelentkeztek alkotásaikkal az I. Felvidéki Szépművészeti Biennáléra. Megállapítható az is, hogy a festészet dominanciája mellett rendkívül erőteljes a tárgyalkotó művészet, a művészeti ágazatok klasszikus besorolása szellemében korábban szobrászatnak, illetve később objektművészetnek nevezett alkotóterület műveinek megjelenése. De minden ágazatban a tradicionális műnemek mellett az anyagok és az (egyéni) technikák sokfélesége, és a műformák egyéni szemlélettel alakított megannyi változata a domináns, s így általában a szabályosnak ítéltől, a konvencióknak való megfelelés kényszerétől elszakadó kompozíciók uralják a mezőnyt. Mint minden jelenkori, egyszerre sok alkotó munkáit felsorakoztató csoportos tárlat esetében, most is – kényszerűen közhelyszerű fordulatokkal – a sokszínűségre, a sokágúságra, a stilisztikai és szemléleti változatosságra hívhatjuk fel a figyelmet. Arra, hogy már nincsenek karakteres jellemzőkkel felruházott helyi iskolák, azonos jegyeket, párhuzamos törekvéseket képviselő,

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma díjazottja Alexandra Kršňáková festőművész, a díjat átadja Virág Jenő.

Kutak Adrienn keramikusművésznek Vecsernyan Pál, a Pozsonyi Magyar Intézet igazgatója adja át a Külgazdasági és Külügyminisztérium díját.

Kelemen Benő Benjámín grafikus a győri Művészeti Szaküzlet munkadíját veszi át Szilvás Erikától, az üzlet tulajdonosától.

hasznos vonásokat hordozó provincia-műhelyek, minden áramlat, minden művészetfelfogás, minden stíluskezdeményezés és stílus-idézés – természetelvű és absztrakt, realista és expresszív, szürreális és konstruktív-geometrikus, konceptuális és pop art, dadaista és lírai absztrakt, fotórealista és újtárgyas, az egyéni mitológia labirintusában bolyongó, stb., stb. – mindenhol és mindenkor lehetséges, mert a művészet kavalkádszerűvé és globalizálttá vált – és ennek lehetünk tanúi a közép-európai, a számos országra tagolt magyar művészetben is.

Az I. Felvidéki Szépművészeti Biennálé műveinek többsége ebben az üdítő művészeti, szemléleti és műforma-változatosságban azt sugallja, hogy nincs idill, nincs harmónia, s hogy nincs itt az ideje a csendes, békés meditációnak, nem nyílik tér a játékos, öncélú gesztusoknak, vagy a művészet önmagával való foglalatosságának: ez a konfrontációk, a meghökkenések és megütközések ideje, mert feloldatlan feszültségek, félelmek, kiszolgáltatottságok, artikulálatlan kiáltások avatják zaklatottá jelenünket, s talán valamifajta utolsó esélyt csak a mozgás, a valamilyen helyesnek vélt irányban való elmozdulás adhat és jelenthet.

Fotó: Krüger Viktor